

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA STRUPČICE

Strupčice 29 Strupčice 43114

PROGRAM PORADENSKÝCH SLUŽEB

Výchovná poradkyně: Mgr. Simona Svobodová

Metodik prevence: Bc. Václav Pomahač

Ředitelka školy: Mgr. Monika Strnadová

Zástupce ředitelky školy: Mgr. Zdeněk Brtnický

1. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO PORADENSKÉHO PRACOVISŤE

Školní poradenské pracoviště Základní školy a Mateřské školy Strupčice tvoří výchovný poradce Mgr. Simona Svobodová, metodik prevence Bc. Václav Pomahač, ředitelka školy Mgr. Monika Strnadová a zástupce ředitelky školy Mgr. Zdeněk Brtnický.

Kompetence jednotlivých členů ŠPP:

Výchovný poradce:

- ✓ poskytuje kariérové poradenství a poradenskou pomoc při rozhodování o další vzdělávací cestě žáků
- ✓ vyhledává a orientačně šetří žáky, jejichž vývoj a vzdělávání vyžadují zvláštní pozornost
- ✓ připravuje návrhy na další péči o tyto žáky včetně přípravy Plánu pedagogické podpory
- ✓ zprostředkovává vstupní a průběžnou diagnostiku nadaných a mimořádně nadaných žáků
- ✓ spolupracuje s poradenskými zařízeními
- ✓ připravuje podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- ✓ metodicky pomáhá pedagogickým pracovníkům školy s kariérovým poradenstvím, přípravou a vyhodnocováním plánu pedagogické podpory, s naplňováním podpůrných opatření, s tvorbou a vyhodnocováním individuálních vzdělávacích plánů, v práci s nadanými a mimořádně nadanými žáky
- ✓ spolupracuje se zákonnými zástupci při navrhování, v průběhu poskytování a vyhodnocování podpůrných opatření

Metodik prevence:

- ✓ tvoří, participuje, kontroluje a vyhodnocuje preventivní program školy
- ✓ koordinuje aktivity zaměřené na prevenci záškoláctví
- ✓ metodicky vede pedagogické pracovníky v oblasti prevence rizikového chování
- ✓ koordinuje vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence rizikového chování
- ✓ individuálně a skupinově pracuje se žáky s obtížemi v adaptaci, s sociálně- vztahovými problémy, s rizikovým chováním a problémy, které negativně ovlivňují jejich vzdělávání
- ✓ koordinuje aktivity zaměřené na multikulturní prvky vzdělávacího procesu a na integraci žáků – cizinců
- ✓ koordinuje spolupráci školy s orgány státní správy a samosprávy
- ✓ kontaktuje odpovídající odborná pracoviště při intervenci a následné péči v případě akutního výskytu rizikového chování
- ✓ shromažďuje odborné zprávy a informace o žácích
- ✓ vede písemné záznamy umožňující doložit rozsah a obsah činnosti školního ŠMP
- ✓ informuje a prezentuje výsledky preventivní práce školy
- ✓ vede databázi spolupracovníků školy pro oblast prevence
- ✓ předává zprávy o realizovaných programech a výsledcích šetření zákonným zástupcům

Ředitelka školy:

- ✓ vytváří vhodné podmínky pro zdravý tělesný a psychický vývoj žáků a naplňování vzdělávacích potřeb
- ✓ zajišťuje poskytování speciálních vzdělávacích služeb školy prostřednictvím školního poradenského pracoviště
- ✓ vytváří podmínky k prevenci a řešení vzdělávacích a výchovných obtíží žáků
- ✓ vytváří podmínky k vhodné volbě vzdělávací cesty
- ✓ zajišťuje vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami včetně finančního zajištění
- ✓ poskytuje metodickou podporu pedagogickým pracovníkům

- ✓ zajišťuje součinnost s orgány veřejné moci
- ✓ podílí se na sledování a vyhodnocování zvolených podpůrných opatření
- ✓ zajišťuje prevenci školní neúspěšnosti
- ✓ podílí se na průběžném vyhodnocování účinnosti preventivních programů školy
- ✓ předává první informaci zákonným zástupcům o poskytovaných podpůrných opatřeních

Zástupce ředitelky:

- ✓ organizačně zajišťuje poskytování podpůrných opatření žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- ✓ kontroluje podmínky vzdělávání žáků s poskytovanými podpůrnými opatřeními
- ✓ metodicky vede pedagogy při poskytování podpůrných opatření u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- ✓ zajišťuje a kontroluje poskytování podpůrných opatření žákům nadaným a mimořádně nadaným
- ✓ participuje při součinnosti s orgány veřejné moci
- ✓ sleduje a vyhodnocuje účinnost zvolených podpůrných opatření a preventivních programů školy

2. SPOLUPRÁCE ŠKOLNÍHO PORADENSKÉHO PRACOVIŠTĚ SE ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCI ŽÁKŮ

Školní poradenské pracoviště předem informuje žáka a jeho zákonného zástupce

- ✓ všech podstatných náležitostech poskytované služby, zejména o povaze, rozsahu, trvání, cílech a postupech poskytované poradenské služby
- ✓ o prospěchu, který je možné očekávat a všech předvídatelných důsledcích, které mohou vyplynout z poskytování poradenské služby
- ✓ o právech a povinnostech spojených s poskytováním poradenských služeb
- ✓ o možnosti krizové poradenské intervence

Výchovný poradce a metodik prevence mají určené konzultační hodiny pro žáky a zákonné zástupce, které jsou zveřejněny ve škole na informační nástěnce a na webové stránce školy.

Při krizových situacích školní poradenské pracoviště jedná okamžitě s okamžitou informací zákonných zástupců.

3. VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Škola svou koncepcí a menším počtem žáků ve třídách vytváří příznivé podmínky pro práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Při zabezpečení vzdělávání těchto žáků se vychází ze zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů a Vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů.

Žáci jsou dle doporučení školského poradenského pracoviště vzdělávání podle individuálních vzdělávacích plánů (IVP). Na tvorbě a realizaci IVP se podílí třídní učitel, výchovný poradce a další pedagogičtí pracovníci ve spolupráci s pracovníky odborného poradenského pracoviště. S individuálním plánem jsou seznámeni zákonní zástupci žáků a žák, neboť pro realizaci učebního plánu je důležitá úzká spolupráce s rodinou i se žákem.

O vzdělávání žáka podle IVP rozhoduje ředitelka školy na základě žádosti zákonných zástupců žáka na základě lékařského a speciálně pedagogického vyšetření s přihlédnutím k možnostem školy.

Škola se snaží usnadnit těmto žákům vzdělávání využitím vhodných metod a forem práce, rozvíjet jejich osobnost (sebedůvěru, volní vlastnosti, komunikativní dovednosti, motivaci).

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP a IVP:

- Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení.
- Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení. Na základě tohoto doporučení pak škola zpracovává IVP. Na úrovni IVP je možné na základě doporučení odborného pracoviště v rámci podpůrných opatření upravit očekávané výstupy stanovené ŠVP, případně upravit vzdělávací obsah tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

Na základě doporučení školského poradenského zařízení je pro tvorbu IVP využívána i minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů. Ta se rozpracuje pro konkrétní ročník v IVP žáka s přiznaným podpůrným opatřením.

Při vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením jsou zohledňována jejich specifika:

- problémy v učení – čtení, psaní, počítání
- nepřesné vnímání času
- obtížné rozlišování podstatného a podružného
- neschopnost pracovat s abstrakcí
- snížená možnost učit se na základě zkušenosti, pracovat se změnou
- problémy s technikou učení
- problémy s porozuměním významu slov
- krátkodobá paměť neumožňující dobré fungování pracovní paměti, malá představivost
- nedostatečná jazyková způsobilost, nižší schopnost číst a pamatovat si čtené, řešit problémy a vnímat souvislosti

Při vzdělávání žáků s SPU či rizikem jeho rozvoje se uplatňují základní podpůrná opatření:

- respektování aktuální úrovně čtenářských dovedností
- omezení hlasitého čtení; volba textu dle úrovně čtení, procvičení obtížnějších slov předem
- procvičování orientace v textu

- respektování pomalejšího tempa, nehodnocení toho, co žák nestihl, krácení požadovaných úkolů
- při opisu a přepisu průběžná kontrola, zda žák správně čte předlohu
- při opravě diktátu poskytnutí delšího času na kontrolu, pomoc žákovi se čtením
- v písemných testech volba jednoduchých kratších zadání, pomoc s četbou instrukcí; ověření, zda žák rozumí instrukcím
- upřednostnění ústního ověřování, doplňovacích cvičení
- multisenzoriální přístup – zapojení co nejvíce smyslů v kombinaci se slovem, pohybem, rytmizací
- nesrovnávat s ostatními spolužáky
- pomáhat dítěti přijímat omezení, které porucha přináší
- podpora nejen výkonu, ale i snahy, drobných dílčích úspěchů
- přizpůsobení délky a náročnosti DÚ obtížím dítěte
- vyjádření podpory, nabídka pomoci, zjištění reedukace
- možnost používání pomůcek (čtecí okénko, přehledy učiva...)

Podpůrná opatření v oblasti obtíží chování:

- spolupráce
- předvídání problémů, které dítě může mít
- opakování pokynů
- časté chválení dítěte
- předvedení pravidel
- rozdělení úkolů do menších celků, které žák zvládne
- poskytnutí únikové cesty (např. klidného místa)
- dodržování předem známého rozvrhu
- jasné vymezení očekávání

Žákům tělesně postiženým škola zajišťuje:

- individuální diferencovaný přístup v hodině
- tolerantní hodnocení odpovídající možnostem žáka

- pozitivní přístup k žákům
- dle potřeb a možností práci s osobním asistentem
- práci s kolektivem třídy na přijetí a vzájemné komunikaci
- maximální využití dostupných didaktických a kompenzačních pomůcek ve vyučování
- spolupráci s poradenským pracovištěm, v případě potřeby společné konzultace
- toleranci osobního tempa
- možnost kompenzace znevýhodnění jinými činnostmi, ve kterých je žák úspěšný.

Zabezpečení vzdělávacích potřeb žáků s podpůrným opatřením v I. stupni

Jedná se o žáky, kteří vykazují mírné či přechodné obtíže ve vzdělávání, které lze zvládnout mírnými úpravami v režimu výuky a školní přípravy. Jejich navržení, realizace a vyhodnocení je v kompetenci školy.

Východiska pro nastavení podpory:

- pozorování žáka v hodině,
- rozhovor se žákem či zákonným zástupcem
- ústní prověřování znalostí a dovedností
- písemné zkoušky
- analýza procesů, výkonů a výsledků činností (s důrazem na kvalitativní rozbor)
- didaktické testy
- portfolio žákovských prací
- kvalita spolupráce dítěte, jeho motivace ke školní práci
- reflexe rozboru výsledků žákovy práce a hodnocení
- analýza domácí přípravy žáka a dosavadního pedagogického přístupu

V první fázi škola využije podpůrných opatření v rovině přímé podpory individualizované pomoci učitelem ve výuce.

Podpůrná opatření v rovině individualizované pomoci učitele:

- úpravy v organizaci práce se žákem
- úpravy metod výuky

- úpravy způsobu hodnocení žáka
- poskytnutí pomůcek pro vzdělávání, které nevyžadují další finanční prostředky

Pokud přímá podpora ve výuce nebude postačovat, škola přistoupí k vytvoření Plánu pedagogické podpory (PLPP). Ten sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu ve spolupráci s výchovným poradcem a vyučujícími, kteří se podílejí na vzdělávání žáka. S plánem je seznámen žák, zákonní zástupci žáka, všichni vyučující a další pedagogičtí pracovníci podílející se na provádění tohoto plánu. Seznámení s PLPP všichni potvrdí svým podpisem.

Poskytování podpůrných opatření třídní učitel ve spolupráci s ostatními průběžně na pedagogických radách vyhodnocuje. V případě potřeby třídní učitel za metodické podpory výchovného poradce PLPP průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření výchovný poradce vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Pokud jsou dostatečná, pedagogičtí pracovníci dále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka. Pokud zvolené strategie nepovedou k pozitivním změnám v práci se žákem, výchovný poradce doporučí zákonným zástupcům žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení.

Plán pedagogické podpory obsahuje:

- charakteristiku žáka a jeho obtíží: silné, slabé stránky, popis obtíží, aktuální zdravotní stav, další okolnosti ovlivňující nastavení podpory
- stanovení cílů rozvoje žáka plánem podpory
- podpůrná opatření ve škole: metody výuky a jejich specifikace, organizace výuky, hodnocení žáka, pomůcky, požadavky na organizaci práce učitele/ů
- podpůrná opatření v rámci domácí přípravy
- podpůrná opatření jiného druhu: zohlednění aktuální zátěžové situace v rodině či škole - vztahové problémy, postavení žáka ve třídě apod.
- vyhodnocení účinnosti PLPP- posouzení cílů podpory a jejich naplnění
- informace o seznámených osobách
- případně informace o předání plánu školskému poradenskému zařízení

Důležitá je spolupráce se zákonnými zástupci žáka. Role zákonných zástupců:

- podpora žáka v oblasti domácí přípravy na základě konzultace s vyučujícím
- zajištění základních podmínek pro úspěšnou domácí přípravu (přiměřený denní režim, klid na domácí práci, organizace pracovního místa)
- emoční podpora žáka při zvládnání nároků školy
- spolupráce při vyhodnocování podpůrných opatření
- nastavení kontrolních mechanismů pro práci s žákem

- posílení motivace žáka

Podpora v podobě vzdělávání dle individuálního vzdělávacího plánu

V případě, že opatření vyplývající z Plánu pedagogické podpory žáka nejsou dostačující, výchovný poradce doporučí zákonnému zástupci žáka návštěvu školského poradenského zařízení.

Pokud školské poradenské zařízení doporučí vzdělávání žáka dle individuálního vzdělávacího plánu (IVP), zákonný zástupce podá žádost o vzdělávání dle IVP. Ředitelka školy žádost posoudí a v případě vyhovění žádosti zajistí zpracování IVP.

Za tvorbu IVP, spolupráci se školským poradenským zařízením a spolupráci se zákonnými zástupci odpovídá výchovný poradce. IVP vytváří třídní učitel ve spolupráci s vyučujícími dotčených předmětů. Podklady kontroluje výchovný poradce a konzultuje je se školským poradenským zařízením.

IVP vzniká bez zbytečného odkladu, nejpozději do 1 měsíce od obdržení doporučení.

S IVP jsou seznámeni všichni vyučující, žák a zákonný zástupce žáka. Zákonný zástupce stvrdí seznámení s IVP podpisem informovaného souhlasu, ostatní zúčastnění IVP podepíší.

Poskytování podpůrných opatření třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími průběžně vyhodnocuje. V případě potřeby učitel daného předmětu za metodické podpory výchovného poradce IVP průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka.

Školské poradenské zařízení 1x ročně vyhodnocuje naplňování IVP. Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.

Individuální vzdělávací plán žáka obsahuje:

- Identifikační údaje žáka a jeho obtíží: silné, slabé stránky, diagnostika s cílem stanovení úprav ve vzdělávání žáka, aktuální zdravotní stav, další okolnosti ovlivňující nastavení podpory
- stanovení cílů jednotlivých předmětů
- formy a metody výuky – názor, materiální, manipulační a demonstrační pomůcky
- materiální podpora –kompenzační pomůcky, speciální učební pomůcky, učební texty, programy..
- hodnocení žáka
- podíl žáka na realizaci – návštěva reedukace, péče o svěřené pomůcky...
- informace o pracovníku ŠPZ, který na tvorbě IVP spolupracuje
- podpisy

1.2 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Škola svou koncepcí, zaměřením a malým počtem žáků ve třídách vytváří příznivé podmínky pro práci s mimořádně nadanými žáky.

Při zabezpečení vzdělávání mimořádně nadaných žáků vycházíme ze zákona č. 561/ 2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů a Vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů.

Žákům je umožněn individuálně upravený postup a tempo učiva, které jim vyhovuje a odpovídá úrovni jejich dovedností a nadání. Učitelé v hodinách využívají formy diferencované práce.

Pracujeme s celým třídním kolektivem na vytváření pozitivních vztahů.

Formy podpory:

- individuální přístup
- využívání alternativních metod a forem práce
- obohacování učiva (v rámci RVP)
- umožnění samostatné práce v hodinách a alternativních domácích úkolů
- respektování aktuální úrovně znalostí a dovedností
- omezení opakování již zvládnutého učiva
- vkládání do výuky učiva doplňujícího a rozšiřujícího
- uplatňování pestrých didaktických přístupů ke zpracování učiva
- volba práce s doplňkovými zdroji
- podpora samostatné žákovské práce v oblasti práce s informacemi
- umožnění vlastního pracovního tempa (rychlejší, pomalejší – k hlubšímu propracování úkolu)
- tolerování projevů plynoucích z nedostatečné zátěže
- respektování vlastních způsobů řešení problémů
- nabídka úloh na rozvoj kritického myšlení a tvořivosti
- podpora samostatného řešení problémů
- vytvoření prostoru pro vlastní prezentaci dítěte
- nabídka zájmových kroužků a podpora rozvoje spontánních zájmů

- nabídka a podpora účasti v soutěžích a olympiádách

Využití pomůcek:

- alternativní učebnice a pracovní materiály
- encyklopedie, odborná literatura
- didaktické, deskové a karetní hry
- speciální výukové počítačové programy

4. KARIÉROVÉ PORADENSTVÍ

V rámci kariérového poradenství škola pro žáky a rodiče zajišťuje:

- . besedu se zaměstnankyněmi Úřadu práce Chomutov
- . návštěvu Výstavy vzdělávání v Chomutově (popř. Mostě)
- . návštěvu vybraných středních škol v Chomutově a Jirkově
- . možnost konzultací s rodiči ve stanovených konzultačních hodinách výchovné poradkyně
- . zajištění testu profesního zaměření
- . informování o dnech otevřených dveří na středních školách
- . informace o podání přihlášek na střední školy a průběhu přijímacího řízení
- . poskytování individuálních konzultací pro žáky a jejich rodiče

5. PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY

- na základě evaluace preventivního programu za dané období jsou stanoveny body, ze kterých metodik prevence pro následující školní období vychází
- na tvorbě preventivního programu školy se podílí školní poradenské pracoviště ve spolupráci s vyučujícími
- preventivní program školy je přizpůsoben specifikám naší základní školy a vychází z platných dokumentů určených pro oblast prevence
- cílem prevence rizikového chování u dětí a mládeže ve školství je výchova žáků ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a zachování integrity osobnosti

Prevence záškoláctví

Prevence závislostí

Prevence násilí

Prevence vandalismu

Prevence sexuálního zneužívání

Prevence zneužívání sektami

Prevence rasismu a xenofobie

Prevence prekriminálního a kriminálního chování

Prevence rizikových projevů sebepoškozování